Anul XVI.-Nr. 174 — 8 Pagini — EXEMPLARUL: în țară 3 lei, în străinătate 6 lei — 8 Pagini — Sâmbătă 30 Iulie 1927

ABONAMENTE
IN ȚARA — STRAIN.
Lei 200 | 3 Luni | 460
„ 380 | 6 „ | 880
„ 750 | 12 „ | 1700
Pe lună 80 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ ȘTIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE și TELEFONICE

ABONAMENTE la „VESELIA" „Universul Literar" „Ziarul Călătoriilor" Câte 220 lei în țară 440 lei în străinătate pe un an

Director: STELIAN POPESCU

Redacția și Administrația: București, str. Brezoianu, 11
TELEFON: Direcția 313/72 – 354/64 — Administrația 313/71 — Secretariatul de Redacție 356/43 — Redacția: Coresp. cu provincia 302/98 – 335/31

Cuvinte cu tâlc

Pretutindeni bate un vânt de armonizare a forțelor naționale pentru susținerea și apărarea statelor.

Pretutindeni se subordonează deosebirile politice uniunilor patriotice.

Pretutindeni adversarii încep să-și facă un titlu de distincțiune sufletească din recunoașterea meritelor servitorilor mari ai țării. Am văzut în Franța și pe socialiști raliându-se la sărbătorirea unui an de fecundă activitate publică a d-lui Poincaré și am citit discursul plin de elogii al fostului prim-ministru Caillaux, care s'a pretins întotdeauna victima actualului său succesor; am văzut în Germania pe naționaliști și extremiști aducând omagii acțiunii pacifice a ministrului Stresseman.

Nicăeri nu se accentuează lururile mărunte, care despart, ci cele mari, care apropie.

Servim acelora cari se'ncăpățânează să se dea la o parte din drumul acestui spirit sănătos răsunătorul apel, pe care unul din cei mai remarcabili parlamentari, președinte de comisiuni importante, reprezentant al Franței în chestiuni internaționale din cele mai grele, îl adresează lumii politice din țara sa. El este ecoul inițiativei luate de ministrul Tardieu, una din speranțele Franței, care a sunat mobilizarea forțelor naționale, spre a preveni orice primejdie și a o învinge la nevoe. La aceste cuvinte pline de patriotism luminat să cugete îndelung și adânc toți aceia cari nu s'au pătruns încă de adevărul lor, de oarece, cu mici schimbări de termeni secundari, ele definesc datoria cea mare de pretutindeni.

„Situația externă, — zice deputatul Franklin Bouillon în apelul său, — rămâne tot așa de tulbure ca altădată. Cu toată voința noastră unanimă de pace, această pace tot mai este la discreția celui mai mic conflict local — și lumea ascunde mai multe conflicte în germene astăzi decât în 1914. Mai ales Rusia comunistă, atâță pretutindeni urele și împinge la război în colonii ca și în Europa. Ce se va alege de Franța, dacă străintatea va vedea renăscând luptele noastre fratricide de partide în loc să ne găsească uniți ca în 1914?

A venit ceasul pentru fiecare din noi să ne arătăm credința, să luptăm pentru ea, să cădem pentru ea la nevoe.

Mai mult de cât oricând, în momentul când ea este atacată în modul cel mai violent, contra intransigenților din dreapta sau din stânga, noi afirmăm că numai uniunea națională poate să mântuiască țara, victimă prea vădită a păcii, și cea mai amenințată de pe lume.

Iată de ce radicali, hotărît atașați ideilor și programului nostru, dar conștienți de primejdia națiunii, ne declarăm cu o forță egală „unioniști".

Revine partidului nostru să ia inițiativa unei politici limpede afirmată de împăciuire națională; el se va preamări mai mult de cât ne putem închipui. În jurul unui program îndrăzneț de neînoire economică și de realizare socială, să facem unirea între toți republicanii în țară așa cum a fost încercată în guvern. Trebue s'o facem durabilă, ca să fie eficace; trebue s'o întindem, ca în Belgia, la toți aceia cari acceptă răspunderea puterii. În ceasul primejdiei, este adevăratul criteriu pentru a judeca partidele. *Cine se sustrage dela serviciul patriei, o trădează.*

Să ne aducem aminte mai cu seamă că problema nu consistă în a câștiga locuri în parlament, ci în a face să se nască o majoritate curat democratică, tare, disciplinată, baza necesară a unui guvern care va putea să lucreze pentru că va putea să dureze.

A cădea din nou în greșelile de eri, este a provoca o criză de regim. Lecțiile trecutului, evidența prezentului impun Franței pacea partidelor, unirea.

Cum oare nu s'ar realiza ea întâi între noi, spre a putea apăra un asemenea ideal?"

Cei cari au simț politic, au înțeles de mult această datorie.

Cei cari nu-l au încă atrofiat de tot, să facă sforțări s'o prindă — și s'o îndeplinească.

Altfel, țara, invocată de ei mereu în deșert, va continua să-i nelijeze și să meargă înainte, în împlinirea misiunii sale pe pământ.

Regele Ferdinand a luminat căile Micei Înțelegeri

Belgrad, 27 (Rador). — „Samuprava", organul oficial al guvernului, într'un articol de fond intitulat „Moartea Regelui Ferdinand", arată că, date fiind legăturile ce unesc Iugoslavia și națiunea română cum și multiplele interese vitale reciproce, evenimentele din România au s în mod firesc o repercursiune directă în opinia publică iugoslavă.

Moartea suveranului român a provocat, pe lângă condoleanțe și simpatie pentru poporul român, comentarii asupra noucei situațiuni. Ziarul arată că numeroasele probleme ale Europei centrale, rezultând din război, interesează în acelaș grad și direct ambele țări și ele au constituit rațiunea alianței durabile dintre Cehoslovacia, România și Iugoslavia în vederea menținerii păcii. Mica Înțelegere urmărește un scop din cele mai înalte, la care sunt interesate toate națiunile civilizate și care este confirmat prin crearea Ligii Națiunilor. „În această politică de menținere a păcii, fără spirit de agresiune și fără nedreptate, defunctul Rege Ferdinand a luminat căile Micei Înțelegeri prin sfaturile și autoritatea sa".

Ziarul adaogă: „Suntem convinși că transmiterea puterilor se va efectua în România fără cea mai mică zguduire și că poporul român va ști să-și păstreze situația sa. Ca și Iugoslavia, România are de înfruntat probleme ce necesită vigilența constantă și activitatea devotată a celor mai bune forțe, care în colaborare cu poporul vor putea asigura progresul pașnic al țării.

*

Praga, 27 (Rador). — D. ministru de externe Beneș a trimis d-lui Filodor, ministrul României la Praga, o călduroasă scrisoare de condoleanțe, exprimându-și durerea pentru pierderea suferită de România și de aliații ei. D. Beneș arată că energia și spiritul de datorie al Regelui Ferdinand au fost recompensate prin dobândirea unității naționale. Regele Ferdinand n'a încetat nici o clipă să apere existența și prosperitatea statelor Micei Înțelegeri. Memoria operei lui va rămâne întărită în istoria cehoslovacă. Națiunea cehoslovacă se gândește cu simpatie la poporul român și se închină cu respect și admirație în fața grandiosului exemplu dat de Regele Ferdinand.

Presa franceză despre declarațiile făcute în Parlamentul român

Paris, 28 (Rador). — Presa franceză comentează declarațiunile făcute în parlamentul român în legătură cu noua situație.

„Le Journal" scrie că e firesc ca partidul național-țărănesc să regrete greșala săvârșită prin neparticiparea sa în guvern, dar trebue să se ferească a provoca o agitație primejdioasă, turburând doliul național. Nu este acum momentul să se discute validitatea parlamentului, regulat ales.

„Le Journal des Debats" declară că ședința solemnă a parlamentului român prezintă mare interes, de oarece toate partidele politice, inclusiv reprezentanții germanilor, ungurilor și evreilor, s'au exprimat la fel în problema succesiunii la Tron. Rezerva formulată prin declarațiile partidului d-lui Maniu menține oarecare nesiguranță. Partidul național-țărănesc poate rămâne însă în opoziție fără neajunsuri serioase, căci partidul liberal are experiența necesară spre a cruța România de orice turburări. Trebue să sperăm cu toții că șefii de partide, cari sunt patrioți, nu vor uita marile interese ale țării, ce trebue să treacă înainte de orice alte interese.

„La Volonte" declară că discursul d-lui Maniu a făcut o impresiune penibilă, căci a arătat lămurit că orice colaborare de guvern cu național-țărăniștii rămâne imposibilă.

„Le Temps" arată că după declarațiile d-lui Maniu colaborarea dintre național-țărăniști și guvern e puțin probabilă. Toate ziarele publică cu satisfacție omagiul unanim de lealitate făcut de minoritățile etnice și religioase.

Ziariști suedezi în Germania

Berlin, 27 (Rador). — Ziariștii suedezi, în număr de 40, cari vizitează Germania, și cari în prezent sunt la Berlin, au vizitat astăzi palatul Reichstagului.

Nici o revizuire a tratatelor de pace în Europa centrală

Așa se exprimă „Times" și „Le Temps"; așa cere toată presa cehoslovacă. Numai ungurii și lordul Rothermere își fac iluzii

Londra, 27. — *„Times" publică un lung articol în chestia situației politicei internaționale în Europa centrală.*

Ziarul arată, că hotarele în această parte a continentului trebue să rămâe așa cum au fost stabilite în tratatele de pace. Situația în Statele de pe malurile Dunării, nu pare a fi cu totul satisfăcătoare, pe cât se poate deduce din dificultățile guvernului vienez, și din agitațiile tot mai puternice, în jurul chestiei maghiare.

Ziarul adaugă, că în Anglia, nimeni din acei cu oarecare autoritate sau din acei cari cunosc îndeajuns situația după cum de asemenea nimeni în Franța sau în Italia, nu ar asculta propuneri cari tind la schimbarea situației, stabilită prin tratatele de pace. Aceste propuneri dăunează mult intereselor legitime ale țărilor succesorale.

O NOUA TELEGRAMA A LORDULUI ROTHERMERE CATRE D. BENEȘ

Budapesta, 27 (Rador). — Lordul Rothermere a adresat d-lui Beneș o nouă telegramă de răspuns rugându-l să-i procure fără întârziere informațiunile promise în chestia lichidării proprietăților ungare în Cehoslovacia.

În ce privește propunerea d-lui Beneș de a-i procura informațiuni asupra tratamentului minorităților în Cehoslovacia și Ungaria în prezent și în trecut, lordul Rothermere arată că reclamațiunile dinainte de război nu intră în cadrul cercetărilor sale. Războiul a fost dus pentru înlăturarea nedreptăților și astfel nu se poate răspunde la acuzațiuni că ungurii ar fi persecutați prin argumentul că și cehoslovacii au fost oprimați înainte de război.

Lordul Rothermere încheie arătând, că relațiunile dintre Anglia și Cehoslovacia depind de faptul dacă guvernul cehoslovac va răspunde deschis acuzațiilor aduse de Ungaria în chestia tratamentului minorităților și a regimului proprietății ungare.

CEHOSLOVACIA NU ADMITE SA SE VOREEASCA DE REVIZUIREA TRATATELOR

Praga, 27. — Intreaga presă cehoslovacă este foarte indignată de noua telegramă a lordului Rothermere către Beneș.

„Tribuna", ziar independent, scrie: Trebue să i se explice odată pentru totdeauna scurt și răspicat lordului, că nu permitem să se glumească cu noi. Ne vom apăra cu ultima energie contra unei revizuiri a tratatelor de pace și nu vom permite, ca frații noștri să fie din nou subjugați politicei și culturei de altădată a Ungariei. Numai prin arme am putea fi siliți la astfel de schimbări".

REVIZUIREA TRATATELOR PERICLITEAZA PACEA EUROPEI

Paris, 27. — „Le Temps" ocupându-se de acțiunea lordului Rothermere scrie, că în situația internațională trebue să se păstreze ca bază normele stabilite prin tratatele de pace. Din momentul ce aceste vor fi părăsite, vor rezulta numai crize de tot felul fără sfârșit cari vor periclita grav pacea.

Ziarul afirmă că și cele mai neînsemnate schimbări în statu-quo-ul din Europa centrală ar avea mari repercursiuni în situația politică mondială. Dacă s'ar realiza într'adevăr schimbări, victoria aliaților s'ar transforma într'o înfrângere și s'ar creia o situație învinșilor, pe care numai învingătorii o merită prin faptele eroice ale aliaților.

Nici un guvern din lume, conștient de răspunderea lui, nu se poate gândi un singur moment la cuvântul „revizuire". Acesta este singurul punct de vedere, admisibil pentru cei cari doresc pacea în Europa Centrală.

Agitațiile nesocotite ale unor persoane sunt fără sens și rost și pot avea numai rezultatul să trezească în anumite cercuri naive speranțe, care nu vor putea deveni niciodată realitate. Numai un nou război ar putea să le realizeze, pe care însă toată Europa trebue să-l evită cu orice preț și din răsputeri.

Acțiunea lordului Rothermere servește o cauză și nimeni nu poate deduce din ea, că guvernul englez ar putea să susțină o atare politică care se lovește de piedici insurmontabile.

UNUGRII IȘI FAC ILUZII

Budapesta, 27. — *Opinia publică și mai ales cercurile politice ungare sunt exaltate, jubilează în urma acțiunii lordului Rothermere.*

El este sărbătorit ca un nou erou național maghiar. In onoarea lui se cântă la Budapesta un nou cântec pe melodia cunoscutului cântec revoluționar: „Kosuth Lajos ne-a trimes vorbă..." cu textul „Rothermere lordul ne-a trimes vorbă..."

Se proectează să fie invitat la Budapesta la serbările zilei naționale a Sf-tului Ștefan la 20 August.

Ziarele îșt pun multe speranțe în actiunea lordului și-și fac iluzii că această acțiune va readuce Ungariei teritorii pierdute.

Argumentul atât de plauzibil, că acțiunea lui Rothermere este în legătură cu lupta antisovietică a radicalilor englezi din dreapta, nu este luat de nimeni în considerație.

Revizuirea tratatului dela Trianon ar putea provoca altă revizuire

Belgrad, 28 (Rador) — Campania începută de lordul Rohermere în favoarea revizuirii tratatului de pace dela Trianon provoacă comentarii numeroase în presa iugoslavă.

Ziarul „Pravda" declară, într'un articol de fond, că acțiunea urmărită prin „Daily Mail" va contribui foarte puțin la consolidarea păcii în Europa centrală. Ziarul se miră, că unele cercuri britanice pledează pentru revizuirea tratatului dela Trianon, fără a se gândi că un asemenea precedent ar putea aduce altă revizuire, de care ar fi loviți cel mai mult tocmai aceia cari favorizează indirect campania actuală. Din punctul de vedere al păcii generale, a cărei menținere, după cuvintele primului-ministru britanic, preocupă atât de mult Anglia, acțiunea lordului Rothermere, absurdă și păgubitoare, înseamnă un rău serviciu. Dacă problemele dintre Ungaria și vecinii săi, relevate prin această acțiune, există într'adevăr, ele trebuesc puse pe altă bază, anume pe baza negocierilor directe, cea mai potrivită pentru rezolvarea tuturor chestiunilor litigioase. Cererea de revizuire a tratatului dela Trianon este inadmisibilă. Aspirațiile ungare, în măsura în care ar fi justificate, nu pot fi realizate decât de Mica Înțelegere.

„Trgovinski Glasnik" comentând răspunsul d-lui Beneș către lordul Rothermere, scrie: „Este regretabil că d. Beneș n'a putut întrebuința un limbaj mai deschis. Cu toate acestea, adevăratul înțeles al cuvintelor sale nu va scăpa opiniei publice imparțiale".

FILME

Ce chestie credeți că preocupă pe unii deputați și senatori în timpul când unii vorbesc mai mult pentru ziare, de cât pentru adunări? Este una foarte importantă și foarte profundă, și anume: Cine sunt presupuși mai tineri? Deputații, sau senatorii? Controversa se discută cu aprindere și cu ochii îndreptați spre tribunele de unde se împrăștie parfum și eleganță.

Interesant este că 'n timp ce partidele nu reușesc să cadă de acord pe nicio chestie, se întrunesc într'o înduioșătoare armonie, când e vorba să'și impună tinerețea reală, aparentă sau dorită.

Deputații liberali și țărăniști, regățeni, ardeleni, bucovineni, basarabeni, primesc cu zâmbete ironice pe senatorii veniți ca musafiri în incinta din dealul Patriarhiei:

— Salutăm... maturul corp!

Dar reprezentanții adunării din fața lui Mihai Viteazul, într'un cuget și o simțire, au răspunsul gata:

— Vă 'nșelați!... N'am intrat în Senat, de cât aceia cari n'am fost puși candidați la Cameră, pe motivul că suntem prea tineri și trebue să facem loc celor mai în vârstă!...

Replicele și ripostele se repede din toate părțile cu o vigoare care dovedește că ambele tabere au dreptate.

Adevărul este, că anomaliile timpului de după război au produs unele răsturnări și'n materie parlamentară. Astăzi, alături de venerabilii senatori de vârstă, — figuri ale justiției, armatei, politicei, — stau mulți senatori tineri. Tinerețea aceasta se întinde chiar în lumea prelaților. După cum la Cameră, deputații juni sunt amestecați cu numeroase figuri de o albeață atât de desăvârșită, în cât adesea se confundă cu busturile ilustre de de-asupra lor.

In acest concurs de tinerețe, verdictul l-a dat o graioasă doamnă care, după ce și-a aruncat o competinte privire asupra unanimităților din Cameră și Senat, și asupra tablourilor cu date oficiale, ne-a autorizat să publicăm următorul comunicat:

— Mai întâi, prefer un senator tânăr unui deputat bătrân. Una la mână. Al doilea, la Cameră minimul de vârstă este de 25 ani; totuș, n'am găsit nici un deputat mai mic de 26 ani. La Senat, minimul este de 40 ani; acolo am găsit un senator care abia a împlinit această vârstă. Deci, Senatul e mai tânăr păstrând proporțiile.

Fără rezerva aceasta — care putea să lipsească — maturul corp e 'n drept a se făli cu precocitatea sa.

Don José

Doliul dela Sigmăringen

Stuttgart, 27. — **La Sigmaringen, s'a oficiat azi un serviciu religios pentru comemorarea defunctului rege Ferdinand al României.**

Au luat parte capul familiei Hohenzollern-Sigmaringen, toți membrii casei princiare prezenți la Sigmaringen, personalul Curții și o mare parte a populației.

Tratative diplomatice germano-polone

Berlin, 27, (Rador). — Tratativele diplomatice dintre Germania și Polonia, relativ la regimul reședinții supușilor reciproci au reușit deocamdată, să stabilească preliminările viitoarei convențiuni ce se va încheia între cele două state.

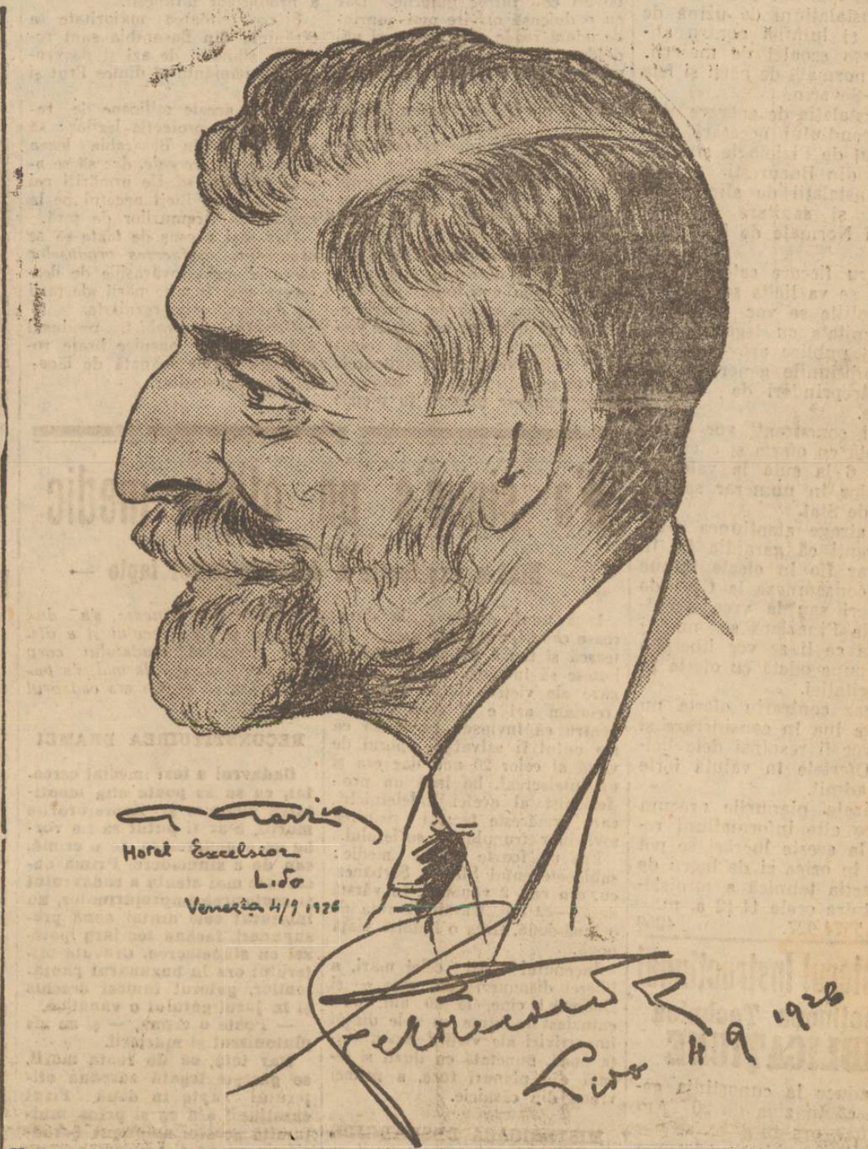

Un portret al Regelui Ferdinand I, desemnat de cunoscutul artist italian Garzia, pe plaja dela Lido, la 4 Septembrie 1926

Regele Ferdinand I pozând pe plaja dela Lido pentru portretul de mai sus

Grav accident de aeroplan în Germania

— ȘAPTE VICTIME —

Hanovra, 27. — **Un avion al soc. „Deutsche Lufhansa" a trebuit să ateriseze forțat între Kassel și Gressen, din cauza unei pane la motor. La aterisare, avionul a luat foc.**

Trei pasageri și aviatorul au fost răniți mortal, alți doi pasageri și pilotul s'au ales cu leziuni grave.

In cursul serii, cinci dintre răniți au încetat din viață, ceilalți doi sunt în stare gravă.

Se pregătește un raid Londra-Ontario-Londra

Londra, 27 (Rador).—*Din New-York se anunță că guvernul statului Ontario a refuzat să acorde căpitanilor Maxmel și Tully autorizarea unui sbor Londra-Ontario-Londra, proectat pentru August sau Septembrie. Guvernul a motivat refuzul susținând, că aviatorii sunt angajați în serviciul de recunoaștere în regiunile silvice și nu se poate dispensa de serviciile lor. Patruzeci de aviatori s'au oferit însă să-i înlocuiască.*

Viitorul copiilor este opera mamelor.

NAPOLEON

O vizită și un discurs semnificativ

Londra, 27 (Rador). — Un grup de 25 americani editori de ziare a sosit la Londra, unde vor rămâne o săptămână în care timp vor fi oaspeții diverselor organizații de presă și ziare.

Joi, grupul de editori va fi primit în audiență la ministerul de externe de către sir Austen Chamberlain.

*

Londra, 27 (Rador). — La prânzul dat aseară în cinstea grupului de editori americani, cari vizitează Anglia, lordul Birkenhead a luat cuvântul relevând atmosfera amicală și sinceră dela clubul „Pilgrims", unde se va da prânzul, cerând celor prezenți să contribue în viitor la asigurarea înțelegerii amicale dintre Marea-Britanie și America.

Lordul Birkenhead a ținut să scoată în evidență dificultățile financiare și industriale prin cari a trecut Marea Britanie de la încheerea armistițiului. Chiar acum a declarat lordul Birkenhead, **ANGLIA ESTE APROVIZIONATA CU ALIMENTE NUMAI PE 7 SAPTAMANI. Nici o țară din lume n'a fost vre-o dată într'o astfel de situație.**

„Nu încero să mă gândesc la ce s'ar putea întâmpla acestor insule, dacă nu vom putea proteja marile noastre căi de comunicații maritime. Nu mă gândesc la vasele de luptă; vorbesc numai de clasa de oruciișătoare ce servesc arterele vitale ale națiunii. Iată ce ne interesează pe mine și pe colegii mei. Iată care este situația adânc simțită de acei cari sunt conducătorii poporului englez".

Demonstrații aeriene la Londra

Londra, 27. — 250 avioane au făcut în cursul nopții și dimineții de azi un atac nocturn concentric asupra Londrei.

16 avioane au putut fi descoperite de reflectoare și prin alte mijloace de căutare, și s'a simulat doborîrea lor.

In urma manevrelor aeriene, experții militari au căpătat convingerea, că în caz serios, ar fi ușor ca cea mai mare parte a Londrei să fie prefăcută în ruine.

Avioanele moderne sunt atât de perfecționate în cât nici cea mai puternică organizație de apărare n'ar putea face mare lucru împotriva lor.